

Nordiskt slotts- och herrgårdssymposium

i Östergötland, Sverige, den 16–18 augusti 2018

VARMT VÄLKOMNA till Nordiskt slotts- och herrgårdssymposium, som i år äger rum i Östergötland. I tre dagar ska vi få ta del av och diskutera internationell forskning samt besöka ett antal herrgårdar i detta landskap.

Temat för årets symposium och exkursioner är internationella, nationella och lokala perspektiv på adliga gods i Norden – med exempel från slott och herrgårdar i Östergötland. Symposiet och exkursionerna utgår från ätten von Fersen och dess egendomar för att belysa teman som rör aristokratiska nätverk i relation till det internationella, nationella och lokala inflytandet på godsmiljön och herrgårdskulturen: bebyggelse, landskap, konsumtion, maktutövning, minnesproduktion och samlingar.

Exkursionsdagarna ger möjlighet att se familjen von Fersens gods, liksom några av de östgötska gods som ägdes och beboddes av andra familjer med stort inflytande. Symposiet omfattar en konferensdag på Östergötlands museum i Linköping och två exkursionsdagar till egendomarna Löfstad, Ljung, Sturefors, Codegård, Olivehult och Ulfåsa. *Välkomna!*

För anmälan till symposiet se: <https://goo.gl/forms/F4zluPXowq60wdzF2>

För praktiska frågor som rör anmälan och hotellbokning vänligen kontakta Per Stålebro, Östergötlands museum + 46 734 613370 per.stalebro@ostergotlandsmuseum.se

För frågor som rör programmet och konferensen som helhet kontakta Solfrid Söderlind, solfrid.soderlind@kultur.lu.se eller Rebecka Millhagen Adelswärd rma@cgaastiftelse.se

Konferensdag

på ÖSTERGÖTLANDS MUSEUM, Raoul Wallenbergs plats, Linköping
www.ostergotlandsmuseum.se

10.00 *Registrering och kaffe*

10.30 *Symposiet öppnas i Wallenbergsalen*

Professor SOLFRID SÖDERLIND, Lunds universitet, och
museichef OLOF HERMELIN, Östergötlands museum, hälsar välkomna.
Konferensens arbetskommitté introducerar dagen.

11.00 *Föredrag*

Professor JON STOBART, Manchester Metropolitan University

11.45 *Föredrag*

Dr MATHIEU DA VINHA, Château de Versailles

12.30 *Lunch* på Hagdahls kök

13.30 *Seminarier* (se separat blad)

Seminarierna hålls i tre parallella sessioner:

I Makt och minne, inflytande och kunskap

II Egendom, bebyggelse och landskap

III Representation, konsumtion och samlande

14.45 ca *Kaffe*

16.00 *Avslutande paneldiskussion i Wallenbergsalen*

Sammanfattning av sessionerna

18.30 *Fördrink vid Linköpings slott och visning av domkyrkan*

Biskop Martin Modéus hälsar oss välkomna till Slotts- och domkyrkomuseet,
därefter visning av domkyrkan med domprost PETER LUNDBORG

19.30 *Middag på Slotts- och domkyrkomuseet*

Middagsbuffé

Sessioner

på ÖSTERGÖTLANDS MUSEUM, Raoul Wallenbergs plats, Linköping
www.ostergotlandsmuseum.se

SESSION I: *Makt och minne, inflytande och kunskap*

- PETER SJÖKVIST och HELENA BACKMAN, The Library of Leufstabruk – Digital Access to an 18th-Century Book Collection
- ANGELIKA LINKE, Herrgårdsbiblioteket och kunskapens infrastrukturer under 1700-talet
- MARIE STEINRUD, Att manifesteras närvaro. Frälse och ofrälse bruksägare i det lokala rummet ca 1750–1850.
- CRISTINA PRYTZ, Kammarjungrens oändliga hemlängtan

SESSION II: *Egendom, bebyggelse och landskap*

- ÅSA KLINTBORG AHLKLO, Trädgården i det nya jordbrukets tjänst. Om nejlikodling, stilfulla uppfarter och trädgården som showroom kring sekelskiftet 1800
 - MATS FREDRIKSSON, IG Clasons herrgårdsrestaureringar
- KIRSTEN RYKIND-ERIKSEN, Saebygård. Transformationer på en Nordjysk herregård 1550–1950
- GÖRAN ULVÄNG, Den lilla skillnaden. Materiell kultur i adliga och ofrälse herrgårdshem i Uppland 1770–1900

SESSION III: *Representation, konsumtion och samlande*

- BIRGITTA MEURLING, Slottsgarderoben berättar. Plagg och performance på Löfstad slott
- VICTOR EDMAN och ANNA WOMACK, Built for Show: The State Bedroom from Ulvsunda as a Museological Project
 - KAREN ARUP-SEIP, Å feste med stil. Adelige gjestebud som arena for sosialt demonstrativt forbruk
- ULLA KJAER, Kongens betroede maend og deres selviscenesaettelse – med specielt henblik på A.G. Moltke

Exkursiondag 1

9.15 *Avfärd* från Frimurarhotellet

10.00 *Sturefors slott*

Professor emeritus FREDRIC BEDOIRE håller föredrag i orangeriet.

Rundvandring med THURE GABRIEL BIELKE och
STINA ODLINDER HAUBO. Kaffe.

12.00 *Avfärd*

12.30 *Ljungs slott*

Fil. dr JOHANNA ILMAKUNNAS föredrar slottets historia och roll
i familjen von Fersens godsinnahav.

13.30 *Lunch på Tre bröder, Ljungsbro*

14.15 *Avfärd*

15.00 *Löfstad slott*

Fil. dr GÖRAN NORRBY håller föredrag i Gästabudssalen.

15.45 *Kaffe*

16.00 *Visning och vandrande seminarier*

Vandring genom slottet med PER STÅLEBRO och RAGNVI ANDERSSON
med diskussioner på plats.

18.00 *Fördrink på borggården med musik från 1700-talet*
Vid regn i Gästabudssalen

18.30 *Middag på Vårdshuset Löfstad slott*
Historisk trerätters meny

21.30 *Avfärd* mot Linköping

Exkursiondag 2

10.00 *Avfärd* från Frimurarhotellet

Under resans gång berättar OLOF HERMELIN om det förbipasserande kulturlandskapet.

11.00 *Visning av Godegård*

Fil. dr Mikael Ahlund berättar utomhus om byggnaden, park och landskap och om den ofrälse elitens gårdar och livsstil.

12.30 *Avfärd*

13.00 *Lunch-wrap*

13.30 *Visning av Olivehult*

Fil. dr MIKAEL AHLUND berättar om Olivehult. Visning och rundvandring med ägarna CHARLOTTA och KARIN HEDBORG.

15.00 *Avfärd*

15.30 *Visning av Ulfåsa*

CALLE VON ESSEN berättar om Ulfåsa och visar gården.
Kaffe

17.00 *Avfärd mot Linköping*

Beräknad ankomst till Linköping ca kl 18.

Keynote speakers

Professor JON STOBART

Professor Jon Stobart är social- och ekonom-historiker med inriktning på konsumtion och handel i 1700-och 1800-talens England och har i sin forskning haft ett särskilt fokus på herrgårdar och högreståndsmiljöer. Han är verksam vid Manchester Metropolitan University där han bedriver stora internationella och tvärvetenskapliga studier i samarbete med forskare inom konsthistoria, geografi och historia.

Dr MATHIEU DA VINHA

Fil. dr Mathieu da Vinha är historiker och chef för Centre de recherche du château de Versailles. Han har i sin forskning främst intresserat sig för det franska hovet under Ludvig XIV:s regeringstid – ceremoniell, organisation, makt och sociala strukturer.

6 exkursionsbesök

Sturefors

Slottsbyggnaden uppfördes 1704 för Carl Piper efter ritningar av Nicodemus Tessin d.y och har välbevarade inredningar från 1700-talets första hälft. Här finns även samlingar av möbler och konsthantverk som berättar om släkten Bielkes många europeiska kontakter. Godset har medeltida anor men instiftades 1747 av Christina Piper som fideikommiss inom ätten Bielke. Sturefors ägs och bebos idag av Thure Gabriel Bielke.

Ljung

Den nuvarande slottsbyggnaden uppfördes med början 1774 av politikern och lantmarskalken Axel Fersen d.ä. efter ritningar av Jean Eric Rehn. Det ägdes och beboddes även av dennes söner Axel d.y. och Fabian von Fersen innan det såldes på auktion 1868. Slottet är idag privatägt men huvudbyggnaden är inte bebodd. Den visas dock för allmänheten sommartid av Föreningen Ljungs slotts bevarande.

Löfstad

Löfstad har medeltida anor men det var fältherren Axel Lillie som vid 1600-talets mitt uppförde den stora slottsanläggningen med flyglar och borggård. Genom giftermål med Hedvig Catharina De la Gardie kom Löfstad i Axel von Fersen d.ä:s ägo, och efter en brand 1750 lät han göra en större ombyggnad. En engelsk park anlades omkring år 1800 av Sophie Piper, syster till Axel von Fersen d.y., och den sista privata ägaren, Emilie Piper, testamenterade 1923 slottet med tillhörande ägor till en stiftelse som skulle förvaltas av Riddarhuset. Allt lösöre tillföll Östergötlands museum som även fick i uppgift att ansvara för museiverksamheten på Löfstad.

Godegård

På Godegård har det sedan medeltiden funnits ett järnbruk och verksamheten utvecklades vidare i mitten av 1600-talets av industrimannen Louis De Geer. År 1725 uppfördes den nuvarande huvudbyggnaden och egendomen övergick på 1770-talet till direktören i det svenska ostindiska kompaniet Jean Abraham Grill. Under dennes tid genomgick herrgården en modernisering och en engelsk park anlades av F.M. Piper som även ritade det bevarade lusthuset i kinesisk stil. Herrgården är idag privatägd. Här återfinns Godegårds bruks- och porslinsmuseum som visas för allmänheten sommartid.

Olivehult

Säteriet fick i mitten av 1600-talet namnet Olivehult efter sin ägare Hans Månsson Oliveblad och huvudbyggnaden i trä uppfördes vid denna tid. Under karolinsk tid gjordes en påbyggnad med en våning och interiörerna är välbevarade från 1700-talet första hälft. Herrgårdsmiljön präglas i hög grad av sina samlingar med bibliotek och arkiv från den Linnerhielska tiden i slutet av 1700-talet. Olivehult ägs och bebos idag av familjen Hedborg.

Ulfåsa

Godset Ulfåsa vid sjön Boren har rötter i tidig medeltid och här var den heliga Birgitta bosatt på 1300-talet med sin man Ulf Gudmarsson. Egendomen har under senare århundraden bl.a. ägts av familjerna Sparre, Ribbing, von Höpken, Gyldenstolpe, Reuterskiöld och Hermelin. Den nuvarande huvudbyggnaden i nyklassicistisk stil uppfördes vid 1800-talets början genom en ombyggnad av ett äldre stenhus från 1700-talet. Idag ägs och bebos Ulfåsa av fem kusiner von Essen och Horn af Åminne.

*Nätverket för svensk
herrgårdsforskning
och Carl-Göran
Adelswårds stiftelse
i samarbete med
Östergötlands museum*

